

Duvhök

Sparsam häckfågel i barr- eller blandskog över hela landet, oftast i skogdominerade landskap men ibland också i dungar omgivna av i huvudsak öppen mark. Den jagar helst inne i äldre skog och missgynnas av kalhyggen och täta planteringar. Flera av duvhökens bytesdjur missgynnas också av intensivt skogsbruk.

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Populationsutveckling:

1980–2012: stabil

2001–2012: minskning 35 %

Fågeldirektivet: Nej

Häckningsperiod: 20 mars – 20 augusti

Ekologiska krav

Starkt bunden till skogsmark, såväl för häckning som jakt. Barrskog eller lövskog spelar mindre roll. Den förekommer oftast i större skogsområden, men kan ibland häcka även i större dungar i områden dominerade av öppen mark. De adulta fåglarna är i huvudsak stationära.

Boet läggs inne i tät skog (undviker kanter mot öppen mark), oftast äldre, slutavverkningsmogen skog. Den är därför känsligare mot avverkning än flera andra rovfåglar. Det placeras i ett större barr- eller lövträd med tillräckligt grova grenar för att kunna bära upp det stora boet. Boträdet är oftast en äldre gran, tall eller i sydligaste Sverige bok. Bona ligger alltid i ett ostört läge. Samma bo kan användas flera år i rad, men likt andra rovfåglar har den normalt ett eller flera alternativa bon. Andra rovfåglar och ugglor, exempelvis lappuggla, kan överta ej använda duvhöksbon.

Födan består av medelstora och stora fåglar (skogsfågel, duvor, trastar och kråkfåglar) samt under vintern ekorre. Den föredrar att jaga i större områden med äldre skog framför små eller yngre bestånd. Jakten sker huvudsakligen inne i skog eller i kantzoner mellan skog och öppen mark, där bytet kan överraskas. Arten har ofta svårt att jaga på hyggen eller annan öppen mark. De jagar över stora områden. Reviren är relativt stora (flera tiotals km²).

Hänsyn vid skogsbruksåtgärder

Duvhöken behöver i många fall en förstärkt hänsyn. Hänsyn tas mot alla boplatser (bon som används och alternativbon).

- Avstå från skogliga åtgärder inom 300 meter från boet under perioden 20 mars – 20 augusti (gäller aktiva bon).
- Avverkningar bör utformas så att boet ligger kvar mot orörd skog.

Foto: JL John Larsen

SOF-Birdlife förslag till Artvis vägledning

- Lämna en kantzon kring boplatser vid avverkning eller andra skogliga åtgärder. Som tumregel kan man säga att kantzonen ska vara så bred att boet inte syns utanför kantzonen. Utanför själva kantzonen där skogen lämnas orörd eller i huvudsak orörd lämnar man hänsynsträd.
- Lämna hänsynsytor med trädgrupper vid gallring och föryngringsavverkning, särskilt av äldre gran och lövträd. Koncentra gärna hänsynen så att ytorna blir stora. Lämna träd som har förutsättningar att bli framtida boträd.
- Lämna funktionella kantzoner av gran och lövträd mot bäckar, sumpskogar, sjöar och myrar.
- Undvik att dra skogsbilvägar inom 200 meter från boplatser för duvhök.

Skogsvårdslagen säger

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägo gränser och myrstackar, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m., spara hålträd och andra biologiskt värdefulla träd, hassel, lind, lönn, ask och alm, eller bärande träd (SKSFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. örtrika områden längs bäckar eller andra vattendrag, kärr och småvatten, strand- och sumpskogar med naturskogs karaktär, äldre skog på uddar och öar, raviner, klyftor och blockmarker samt berg- och rasbranter, äldre hällmarksskog, äldre sandtallskogar, naturskogsrester, äldre trädbestånd med mycket hänglavar eller död ved, örtrika bestånd på kalkrika marker, äldre hassellundar, brynmiljöer, äldre skogsbeten samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- Lämna funktionella kantzoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som bäckar, raviner, myrar och sumpskogar, boträd (rovfågelsbon), kulturmiljöer m.m. (SKSFS 7:21).
- Lämna en kantzon utmed sjöar, vattendrag, kulturmiljöer eller mot öppen jordbruksmark oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).
- Anpassa hyggena efter terrängen, sträva efter att göra mindre hyggen (SKSFS 7:10).

Indikator på skyddsvärd skog

Arten saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Regional tillämpning

Arten häckar relativt jämnt spridd över landet, mer sällsynt längst i norr. De skillnader som finns motiverar inte olika hantering av ärenden.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Gör naturvårdsavsättningar i äldre skog som är lämplig för duvhöken.
- Hyggesfritt skogsbruk är positivt.
- Lämna sådana större lövträd eller tallar som har förutsättningar för att fungera som framtida boträd för rovfåglar (t.ex. genom att grenas sig i toppen) som hänsynsträd vid avverkningar.
- Duvhöken accepterar konstgjorda bon om de placeras rätt.

Lästips

Artfakta för duvhök. ArtDatabankens webbplats, <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100001>